

Förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.;

utfärdad den 3 september 1998.

Regeringen föreskriver¹ följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om skydd av områden enligt 7 kap. miljöbalken. I förordningen finns också bestämmelser om vilt-hägn enligt 12 kap. 11 § miljöbalken och om föreläggande om stängselge-nombrott enligt 26 kap. 11 § miljöbalken.

I nationalparksförordningen (1987:938) finns bestämmelser om national-parker.

2 § Naturvårdsverket har det centrala ansvaret för områdesskyddet. Riks-antikvarieämbetet har dock det centrala ansvaret i fråga om kulturresevat och Skogsstyrelsen det centrala ansvaret för biotopskyddsområden enligt 6 §.

Länsstyrelsen ansvarar i länet för områdesskyddet. Kommunen ansvarar dock för det områdesskydd som den har förordnat om och skogsvårdsstyrelsen ansvarar i länet för biotopskyddsområden enligt 6 §.

Skötselplan för naturreservat och kulturresevat

3 § Länsstyrelsen eller kommunen skall fastställa en skötselplan för ett naturreservats eller kulturresevatets långsiktiga vård. En skötselplan skall ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat eller kulturresevat. Om det finns särskilda skäl, får skötselplanen fastställas efter det att beslutet om bil-dande av resevatet har fattats.

Föreskrifter för naturminne

4 § Länsstyrelsen eller kommunen får meddela sådana föreskrifter som be-hövs för att skydda och vårda ett visst naturminne.

¹ Jfr rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar (EGT nr L 103, 25.4.1979, s. 1, Celex 379L0409), senast ändrat genom kommissio-nens direktiv 97/49/EG (EGT nr L 223, 13.8.1997, s. 9, Celex 397L0049) och rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT nr L 206, 22.7.1992, s. 7, Celex 392L0043), senast ändrat genom rådets direktiv 97/62/EG (EGT nr L 305, 8.11.1997, s. 42, Celex 397L0062).

Biotopskyddsområde

5 § Sådana mark- eller vattenområden som anges i bilaga 1 utgör biotopskyddsområden enligt 7 kap. 11 § första stycket miljöbalken.

Länsstyrelsen får medge dispens enligt 7 kap. 11 § andra stycket miljöbalken, om det finns förutsättningar för det.

Länsstyrelsen får vidta de åtgärder som behövs för att vårda dessa biotopskyddsområden.

6 § Skogsvårdsstyrelsen får förklara sådana särskilt skyddsvärda mark- eller vattenområden som anges i bilaga 2 som biotopskyddsområden enligt 7 kap. 11 § första stycket miljöbalken. I skogsvårdsstyrelsens beslut skall gränserna för biotopskyddsområdet anges.

Skogsvårdsstyrelsen får besluta om att sådana åtgärder skall vidtas som behövs för att vårda dessa biotopskyddsområden.

7 § Länsstyrelsen får förklara rik- och kalkkärr i jordbruksmark, ängar eller naturbetesmarker som biotopskyddsområden. Länsstyrelsen får meddela sådana beslut även för naturliga bäckfåror och ras- eller bergbranter för mark som inte omfattas av skogsvårdslagen (1979:429). I länsstyrelsens beslut skall gränserna för biotopskyddsområdet anges.

Länsstyrelsen får besluta om att sådana åtgärder skall vidtas som behövs för att vårda dessa biotopskyddsområden.

8 § Bestämmelserna i 5–7 §§ gäller inte mark- eller vattenområden i omedelbar anslutning till bebyggelse.

Även om ett mark- eller vattenområde utgör biotopskyddsområde enligt 5–7 §§ får de verksamheter bedrivna och åtgärder utföras som behövs för att genomföra en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (1987:10), om detaljplanen eller områdesbestämmelserna har antagits när biotopskyddsområdet beslutas. Motsvarande gäller för verksamheter och åtgärder i enlighet med en arbetsplan enligt väglagen (1971:948) eller en järnvägsplan enligt lagen (1995:1649) om byggande av järnväg, om planen är fastställd.

Även om ett mark- eller vattenområde på ett av Försvarsmakten nyttjat övningsfält eller skjutfält utgör biotopskyddsområde enligt 5–7 §§ får Försvarsmakten bedriva verksamhet där.

Djur- och växtskyddsområde

9 § Länsstyrelsen eller kommunen får meddela dispens från föreskrifter som den har meddelat för ett djur- eller växtskyddsområde, om det finns särskilda skäl. En sådan dispens får ges endast om det är förenligt med föreskriftens syfte.

10 § Länsstyrelsen eller kommunen får meddela föreskrifter om förvaltningen av djur- och växtskyddsområden.

11 § Länsstyrelsen får meddela förordnanden och föreskrifter enligt 7 kap. 14 § första stycket, 15 § och 17 § andra stycket miljöbalken.

12 § Länsstyrelsen får förordna att en kommun i stället för länsstyrelsen skall ha den befogenhet att ge dispens som länsstyrelsen har enligt 7 kap. 18 § första stycket miljöbalken. Ett sådant förordnande får inte avse byggnad av en försvarsanläggning eller allmän väg.

Miljöskyddsområde

13 § Länsstyrelsen meddelar föreskrifter enligt 7 kap. 20 § första stycket miljöbalken.

Marinvetenskaplig forskning

14 § Marinvetenskaplig forskning får inte bedrivas inom svenskt sjöterritorium från forskningsfartyg som är registrerade i eller tillhör en annan stat utan tillstånd från Kustbevakningen. Om det finns särskilda skäl, får Kustbevakningen besluta om undantag från kravet på tillstånd.

Kustbevakningen får efter samråd med Naturvårdsverket och Sveriges geologiska undersökning meddela ytterligare föreskrifter i frågor om tillstånd.

Förteckning över vissa naturområden

15 § Naturvårdsverket skall föra en förteckning enligt 7 kap. 27 § miljöbalken över naturområden som bör beredas skydd i enlighet med internationella åtaganden eller nationella mål om skydd av sådana områden.

Natura 2000

16 § De områden som förtecknas i bilaga 3 är sådana särskilda skyddsområden som avses i 7 kap. 28 § första stycket miljöbalken. Områdena ingår i det europeiska ekologiska nätverket Natura 2000.

Kartor som utvisar områdenas avgränsningar skall finnas tillgängliga hos Naturvårdsverket.

17 § Ett område som enligt beslut av Europeiska gemenskapernas kommission skall ingå i Natura 2000, skall förtecknas enligt 15 § och snarast av Naturvårdsverket för regeringen föreslås som ett särskilt bevarandeområde. I förteckningen skall även ingå områden som föreslagits av regeringen som särskilda bevarandeområden enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter², senast ändrat genom rådets direktiv 97/62/EG³.

² EGT nr L 206, 22.7.1992, s. 7 (Celex 392L0043).

³ EGT nr L 305, 8.11.1997, s. 42 (Celex 397L0062).

Myndigheterna skall prioritera skyddsarbetet för dessa områden mot bakgrund av den betydelse området har för att möjliggöra att en gynnsam bevarandestatus bibehålls eller återställs för berörda livsmiljöer och arter.

Med begreppet *bevarandestatus för en livsmiljö* avses summan av de faktorer som påverkar en livsmiljö och dess typiska arter och som på lång sikt kan påverka dess naturliga utbredning, struktur och funktion samt de typiska arternas överlevnad på lång sikt. En livsmiljös bevarandestatus anses gynnsam när

– dess naturliga eller hävdbetingade utbredningsområde och de ytor den täcker inom detta område är stabila eller ökande,

– den särskilda struktur och de särskilda funktioner som är nödvändiga för att den skall kunna bibehållas på lång sikt finns och sannolikt kommer att finnas under en överskådlig framtid, och

– bevarandestatusen hos dess typiska arter är gynnsam.

Med begreppet *bevarandestatus för en art* avses summan av de faktorer som påverkar den berörda arten och som på lång sikt kan påverka den naturliga utbredningen och mängden hos dess populationer. En arts bevarandestatus anses gynnsam när

– uppgifter om den berörda artens populationsutveckling visar att arten på lång sikt kommer att förbli en livskraftig del av sin livsmiljö,

– artens naturliga eller hävdbetingade utbredningsområde varken minskar eller sannolikt kommer att minska inom en överskådlig framtid, och

– det finns och sannolikt kommer att fortsätta att finnas en tillräckligt stor livsmiljö för att artens populationer skall bibehållas på lång sikt.

18 § Om Europeiska gemenskapernas kommission inleder ett samrådsförfarande enligt artikel 5 i direktiv 92/43/EEG, skall det berörda området förtecknas enligt 15 §.

Naturvårdsverket och länsstyrelsen skall under samrådsperioden bevaka att en gynnsam bevarandestatus upprätthålls för de livsmiljöer och arter som behöver skyddas i området.

19 § Statliga myndigheter och kommuner som meddelar ett beslut enligt miljöbalken eller enligt en förordning som har meddelats med stöd av miljöbalken skall särskilt bevaka att en gynnsam bevarandestatus upprätthålls för de livsmiljöer och arter som behöver skyddas i området, om beslutet kan påverka ett område som ingår i Natura 2000.

20 § Statliga myndigheter och kommuner skall med eget yttrande till regeringen överlämna ärenden enligt 7 kap. 29 § miljöbalken. Av 7 kap. 29 § andra stycket miljöbalken framgår att detta inte gäller frågor om dispens eller tillstånd, om det är uppenbart att verksamheten inte kommer att orsaka mer än obetydlig skada på områdets naturvärden.

Överlåtelse av förvaltning

21 § Länsstyrelsen eller kommunen får besluta att en annan myndighet, juridisk person eller markägare som har förutsättningar för att ha ett sådant ansvar skall förvalta ett naturreservat, kulturreservat, naturminne eller djur- och

växtskyddsområde. Länsstyrelsen eller kommunen får återkalla ett sådant förordnande som den själv har meddelat.

SFS 1998:1252

Ordningsföreskrifter

22 § Länsstyrelsen får meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken.

Föreskrifter enligt första stycket för ett djur- och växtskyddsområde får inte innebära någon inskränkning i det som kan ha föreskrivits för området med stöd av 7 kap. 12 § miljöbalken.

Vad som sägs i första stycket om länsstyrelsen skall gälla skogsvårdsstyrelsen för biotopskyddsområden enligt 6 §.

Av 7 kap. 30 § första stycket sista meningen miljöbalken framgår att kommunen, i de fall den beslutar om skydd av ett område, får meddela sådana föreskrifter som avses i första stycket.

Innehåll i ansökan om tillstånd och dispens

23 § En ansökan om tillstånd eller dispens enligt 7 kap. miljöbalken eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. miljöbalken eller om tillstånd till vilthägn enligt 12 kap. 11 § miljöbalken skall vara skriftlig och åtföljd av en karta samt i den utsträckning som det behövs i det enskilda fallet en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken.

En ansökan enligt första stycket som avser en åtgärd som kan inverka negativt på ett särskilt skydds- eller bevarandeområdes bevarandestatus skall alltid vara åtföljd av en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken.

Om ett ärende som avses i första stycket är av stort allmänt intresse, skall ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen kungöras även om detta inte krävs enligt 6 kap. 8 § miljöbalken. Kungörelsen skall föras in i ortstidning. I kungörelsen skall det anges att skriftliga synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen får lämnas inom den tid som länsstyrelsen eller kommunen har bestämt samt var beskrivningen hålls tillgänglig.

Föreläggande att yttra sig

24 § Innan länsstyrelsen eller kommunen fattar ett beslut enligt tredje stycket skall den förelägga ägare och innehavare av särskild rätt till marken att inom viss tid yttra sig över förslaget. Tiden får inte sättas kortare än en månad. Föreläggandet skall delges. Delgivning behöver dock inte ske med sakägare som skriftligen har godkänt förslaget till beslut.

Har alla sakägare med känt hemvist lämnat skriftligt godkännande får länsstyrelsen eller kommunen pröva ärendet utan att meddela föreläggande.

Beslut som avses i första stycket är

1. beslut enligt 7 kap. 4, 9 eller 10 § miljöbalken att förklara ett område eller naturföremål som naturreservat, kulturresevat eller naturminne,

2. beslut enligt 7 kap. 5 § tredje stycket miljöbalken om nya skäl eller ytterligare inskränkningar som avser naturreservat, kulturresevat eller naturminne,

3. beslut enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse att tåla intrång inom naturreservat, kulturresevat eller naturminne,

4. beslut enligt 6 eller 7 § denna förordning att förklara ett område som biotopskyddsområde, varvid första och andra stycket skall tillämpas även på skogsvårdsstyrelsens beslut enligt 6 §,

5. beslut enligt 7 kap. 12 § miljöbalken om föreskrifter för djur- och växtskyddsområde,

6. beslut enligt 7 kap. 14 § miljöbalken om utvidgning av strandskyddsområde, om förordnandet är avsett att gälla längre tid än sex månader,

7. beslut enligt 7 kap. 20 § miljöbalken om föreskrifter för miljöskyddsområde, och

8. beslut enligt 7 kap. 21 § miljöbalken att förklara ett område som vattenskyddsområde.

Myndighetssamråd

25 § Länsstyrelsen och kommunen skall samråda med varandra innan de fattar beslut i frågor som anges i 24 § tredje stycket.

26 § Innan länsstyrelsen i ett ärende enligt 7 kap. eller 26 kap. 11 § miljöbalken fattar ett beslut som kan leda till ersättning eller inlösen enligt 31 kap. miljöbalken eller annan ekonomisk förpliktelse för staten eller ett annat beslut av vikt, skall länsstyrelsen samråda med Naturvårdsverket eller Riksantikvarieämbetet, om myndigheten kan beröras av ekonomiska åtaganden.

I ärenden som berör skogsmark skall yttrande hämtas in från skogsvårdsstyrelsen, om det inte är uppenbart att ärendet saknar betydelse för skogsvårdsstyrelsen.

I ärenden enligt 6 § skall skogsvårdsstyrelsen hämta in yttrande från länsstyrelsen, om det inte är uppenbart att ärendet saknar betydelse för länsstyrelsen.

I ärenden om naturreservat, kulturresevat, naturminne eller vattenskyddsområde skall yttrande hämtas in från Sveriges geologiska undersökning, om det inte är uppenbart att ärendet saknar betydelse för Sveriges geologiska undersökning.

Underrättelse om beslut

27 § När ett beslut enligt andra stycket meddelas eller ett redan tidigare meddelat beslut ändras eller upphävs skall beslutet snarast möjligt kungöras på det sätt som är föreskrivet för författningar i allmänhet. Kungörelse om beslutet skall också införas i ortstidning. Sökande och sakägare skall anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i ortstidning. Om det är uppenbart att beslutet berör endast viss eller vissa sakägare, får beslutet delges dessa sakägare i stället för att kungöras.

Beslut som avses i första stycket är

1. beslut enligt 7 kap. miljöbalken att förklara ett område eller naturföremål som naturreservat, kulturresevat eller naturminne och beslut om föreskrifter för sådana områden och naturföremål,

2. beslut enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse att tåla intrång inom naturreservat, kulturresevat eller naturminne,

3. beslut enligt 6 eller 7 § denna förordning att förklara ett område som biotopskyddsområde,

4. beslut enligt 7 kap. 12 § miljöbalken om föreskrifter för ett djur- eller växtskyddsområde, om föreskrifterna gäller för markinnehavaren,

5. beslut enligt 7 kap. 14 eller 15 § miljöbalken att utvidga, undanta ett område från eller upphäva strandskydd, om det inte är fråga om upphävande av strandskydd inom ett område som avses att omfattas av en detaljplan eller områdesbestämmelser och motsvarande uppgifter har lämnats i kungörelsen vid förfarandet enligt 5 kap. 24 och 25 §§ plan- och bygglagen (1987:10),

6. beslut enligt 7 kap. 20 § miljöbalken om föreskrifter för ett miljöskyddsområde,

7. beslut enligt 7 kap. 21 § miljöbalken att förklara ett område som vattenskyddsområde och beslut enligt 7 kap. 22 § miljöbalken om föreskrifter för ett sådant område,

8. beslut enligt 7 kap. 24 § miljöbalken om interimistiskt förbud, och

9. beslut enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om föreskrifter.

28 § Följande beslut skall sändas till de myndigheter som anges här.

Naturvårdsverket

1. Beslut att skydda områden och naturföremål och beslut om föreskrifter för områden och naturföremål.

2. Beslut om skötselplan enligt 3 §.

3. Beslut att utse någon till förvaltare enligt 21 § och beslut att återkalla ett sådant förordnande.

4. Beslut om tillstånd eller dispens som rör områden och naturföremål.

5. Beslut om ersättning och inlösen enligt 31 kap. miljöbalken som rör områden och naturföremål.

6. Beslut att meddela föreläggande eller förbud enligt 26 kap. miljöbalken som rör områden och naturföremål samt föreläggande enligt 26 kap. 11 § miljöbalken.

7. Beslut om tillstånd enligt 12 kap. 11 § miljöbalken.

8. Sådana beslut enligt 27 § andra stycket denna förordning som inte följer av 1.

Riksantikvarieämbetet

1. Beslut att förklara områden som naturreservat eller kulturresevat och beslut om föreskrifter för sådana områden.

2. Beslut om skötselplan enligt 3 §.

3. Beslut att utse någon till förvaltare enligt 21 § och beslut att återkalla ett sådant förordnande.

4. Beslut om tillstånd eller dispens som rör naturreservat eller kulturresevat.

5. Beslut om ersättning och inlösen enligt 31 kap. miljöbalken som rör naturreservat eller kulturresevat.

6. Beslut att meddela föreläggande eller förbud enligt 26 kap. miljöbalken som rör kulturresevat.

Luftfartsverket

Beslut om föreskrifter för områden och naturföremål, om föreskriften har betydelse för luftfarten.

Fiskeriverket och Boverket

Beslut enligt 27 § andra stycket denna förordning, om inte kännedom om beslutet uppenbart saknar betydelse för myndigheten.

Skogsvårdsstyrelsen

1. Beslut att förklara ett område som biotopskyddsområde enligt 7 § och beslut om ersättning enligt 31 kap. 4 § miljöbalken till följd av ett sådant beslut.

2. Beslut att utse någon till förvaltare enligt 21 § för ett område eller naturföremål på mark som omfattas av bestämmelserna i skogsvårdslagen (1979:429) och beslut att återkalla ett sådant förordnande.

3. Beslut om tillstånd eller dispens rörande områden och naturföremål på mark som omfattas av bestämmelserna i skogsvårdslagen.

4. Beslut enligt 27 § andra stycket denna förordning som inte följer av 1, om inte kännedom om beslutet uppenbart saknar betydelse för skogsvårdsstyrelsen.

Sveriges geologiska undersökning

Beslut om naturreservat, kulturresevat, naturminne eller vattenskyddsområde, om inte kännedom om beslutet uppenbart saknar betydelse för Sveriges geologiska undersökning.

Lantmäterimyndigheten

1. Beslut att skydda områden och naturföremål och beslut om föreskrifter för områden och naturföremål.

2. Beslut om föreläggande om stängselgenombrott enligt 26 kap. 11 § första stycket miljöbalken.

3. Beslut om ändring eller upphävande av sådana beslut som avses i 1–2.

4. Beslut om ersättning och inlösen enligt 31 kap. 4 och 8 §§ miljöbalken.

5. Beslut att meddela dispens enligt 7 kap. 18 § miljöbalken, om beslutet har betydelse för myndigheten.

6. Beslut om tillstånd enligt 12 kap. 11 § miljöbalken, om beslutet har betydelse för myndigheten.

7. Sådana beslut enligt 27 § andra stycket denna förordning som inte följer av 1, om beslutet har betydelse för myndigheten.

Väghållningsmyndigheten

1. Beslut att meddela dispens enligt 7 kap. 18 § miljöbalken, om beslutet har betydelse för myndigheten.

2. Beslut om tillstånd enligt 12 kap. 11 § miljöbalken, om beslutet har betydelse för myndigheten.

3. Beslut enligt 27 § andra stycket denna förordning, om beslutet har betydelse för myndigheten.

29 § Följande beslut skall sändas till länsstyrelsen.

1. Beslut att skydda områden och naturföremål och beslut om föreskrifter för områden och naturföremål.

2. Beslut om ersättning enligt 31 kap. 4 § miljöbalken som rör biotopskyddsområde enligt 6 § denna förordning, om inte kännedom om beslutet uppenbart saknar betydelse för länsstyrelsen.

3. Beslut enligt 7 kap. 18 § miljöbalken att meddela dispens från förbud inom strandskyddsområde.

4. Sådana beslut enligt 27 § andra stycket denna förordning som inte följer av 1.

30 § Följande beslut skall sändas till kommunen.

1. Beslut att skydda områden och naturföremål och beslut om föreskrifter för områden och naturföremål.

2. Beslut enligt 7 kap. 18 § miljöbalken att meddela dispens från förbud inom strandskyddsområde.

3. Beslut om tillstånd enligt 12 kap. 11 § miljöbalken.

4. Sådana beslut enligt 27 § andra stycket denna förordning som inte följer av 1.

31 § Till markägaren skall sändas beslut att skydda områden och naturföremål, beslut om föreskrifter för områden och naturföremål och beslut om skötselplan enligt 3 §.

32 § Länsstyrelsen eller kommunen skall för anteckning i fastighetsregistret skriftligen underrätta lantmäterimyndigheten om förhållanden som avses i 9 § andra stycket lagen (1998:811) om införande av miljöbalken.

Naturvårdsregister

33 § Länsstyrelsen skall föra ett register över beslut enligt 7 kap. miljöbalken och andra förhållanden på naturvårdens område (naturvårdsregister) i enlighet med föreskrifter som meddelas av Naturvårdsverket efter samråd med Riksantikvarieämbetet och Skogsstyrelsen. Naturvårdsverket skall föra ett sammanfattande nationellt register över sådana beslut och förhållanden.

Ersättning och inlösen

34 § I ärenden enligt 7 kap. miljöbalken skall länsstyrelsen på statens vägnar söka träffa uppgörelse med sakägare som gör anspråk på ersättning eller fordrar inlösen av fastighet. Samma skyldighet har skogsvårdsstyrelsen i ärenden som rör biotopskyddsområden enligt 6 §.

Länsstyrelsen kan på begäran förskotta medel för ändamål som avses i 31 kap. 11 § miljöbalken.

35 § Ingår en fastighet i en häradsallmänning eller annan samfällighet som enligt gällande bestämmelser inte får minskas, skall länsstyrelsen eller kommunen hålla inne ersättningsbelopp som samfälligheten har rätt till enligt 31 kap. 4 och 8 §§ miljöbalken, till dess det slutligen har avgjorts hur det skall förfaras med beloppet.

36 § Om talan om ersättning eller inlösen enligt 31 kap. miljöbalken förs i domstol, företräds staten av Kammarkollegiet. Kammarkollegiet skall samråda med den myndighet som enligt 2 § första stycket denna förordning har det centrala ansvaret för det aktuella skyddet.

Förskott på allmänna medel

37 § Kostnad för handräckning enligt 26 kap. 17 § miljöbalken i frågor som avses i 7 kap. eller 12 kap. 11 § miljöbalken kan på kronofogdemyndighetens begäran förskottas av allmänna medel.

Mätning och kartläggning

38 § Länsstyrelsen eller kommunen skall se till att områden och naturföremål mäts och kartläggs, om det behövs. Närmare bestämmelser om mätning och kartläggning finns i mätningskungörelsen (1974:339).

Tillsyn och avgifter

39 § Bestämmelser om tillsyn och avgifter finns i förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken och förordningen (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken.

Överklagande

40 § Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Fiskeriverket får överklaga beslut som rör frågor som avses i 7 kap. miljöbalken. Naturvårdsverket får även överklaga beslut enligt 12 kap. 11 § miljöbalken.

41 § En kommuns beslut enligt denna förordning får överklagas hos länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut enligt 3, 4, 10–13, 21 och 22 §§ och Kustbevakningens beslut enligt 14 § får överklagas hos regeringen. Skogsvårdsstyrelsens beslut enligt 22 § får överklagas hos Skogsstyrelsen.

Bestämmelser om överklagande till miljödomstolen och Miljööverdomstolen finns i 19 kap. 1 § och 23 kap. 1 § miljöbalken.

Straff och förverkande

42 § I 29 kap. miljöbalken finns bestämmelser om straff och förverkande.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1999, då naturvårdsförordningen (1976:484) skall upphöra att gälla.

2. En skötselplan som har fastställts med stöd av äldre bestämmelser skall fortsätta att gälla. Skötselplanen skall anses ha tillkommit med stöd av 3 §.

3. I fråga om biotopskydd som har beslutats före ikraftträdandet gäller fortfarande 19 e § andra stycket naturvårdsförordningen (1976:484).

4. Ett förordnande med stöd av 28 a § naturvårdsförordningen (1976:484) om att en kommunal nämnd skall ha den befogenhet som länsstyrelsen har att medge dispens enligt 16 a § naturvårdslagen (1964:822) skall fortsätta att gälla. Förordnandet skall anses vara meddelat med stöd av 12 § denna förordning.

5. Naturvårdsförvaltare som har utsetts med stöd av äldre bestämmelser skall efter ikraftträdandet anses som förvaltare enligt 21 §.

6. Innehas en fastighet som fideikommiss tillämpas 35 §.

På regeringens vägnar

ANNA LINDH

Stefan Rubenson
(Miljödepartementet)

Biotopskyddsområden som avses i 5 §

1. Alléer

Lövträd planterade i en enkel eller dubbel rad som består av minst fem träd längs en väg eller det som tidigare utgjort en väg eller i ett i övrigt öppet landskap. Träden skall till övervägande del utgöras av vuxna träd.

2. Källor med omgivande våtmark i jordbruksmark

Områden i terräng där grundvatten koncentrerat strömmar ut och där den våtmark som uppkommer till följd av det utströmmande vattnet uppgår till högst ett hektar.

3. Odlingsrösen i jordbruksmark

På eller i anslutning till jordbruksmark upplagda ansamlingar av stenar med ursprung i jordbruksdriften.

4. Pilevallar

Hamlade pilar i en rad som består av antingen minst fem träd med ett inbördes avstånd av högst 100 meter i en i övrigt öppen jordbruksmark eller invid en väg där marken mellan pilträden är plan eller upphöjd till en vall, eller av tre träd, om vallen är väl utbildad, mer än 0,5 meter hög och två meter bred. Biotopen omfattar trädradens längd med den bredd den vidaste trädkronans projektion på marken utgör. För det fall vallen är bredare än trädkronornas projektion på marken omfattar biotopen vallen i sin helhet.

5. Småvatten och våtmarker i jordbruksmark

Småvatten och våtmarker med en areal av högst ett hektar i jordbruksmark som ständigt håller ytvatten eller en fuktig markyta såsom kärr, gölar, våtar, översilningsmarker, kalkkällor, mägergravar, öppna diken och dammar. Arealbegränsningen avser inte linjära element som öppna diken. Dammar anlagda för bevattningsändamål innefattas inte i denna biotop.

6. Stenmurar i jordbruksmark

Uppbyggnader av på varandra lagda stenar som har en tydlig, långsträckt utformning i naturen och som har eller har haft hägnadsfunktion eller som funktion att avgränsa jordbruksskiften eller någon annan funktion.

7. Åkerholmar

Holmar av natur- eller kulturmark med en areal av högst 0,5 hektar som omges av åkermark eller kultiverad betesmark.

Särskilt skyddsvärda mark- och vattenområden som avses i 6 §

Brandfält
 Lövbrännor
 Äldre naturskogsartade bestånd av lövträd
 Äldre naturskogsartade bestånd av ädellövträd
 Örtrika allundar
 Ravinskogar
 Örtrika bäckdråg
 Urskogsartade bestånd av barrträd
 Ädellövsumpskogar
 Örtrika sumpskogar
 Äldre skogsbeten
 Åsgransskogar
 Kalkbarrskogar
 Rik- och kalkkärr i skogslandskapet
 Alkärr
 Gamla hassellundar
 Källor med omgivande våtmarker inom områden som omfattas av bestämmelserna i skogsvårdslagen (1979:429)
 Myrholmar på mark som omfattas av bestämmelserna i skogsvårdslagen
 Ras- eller bergbranter inom områden som omfattas av bestämmelserna i skogsvårdslagen

*Bilaga 3***Områden som enligt 16 § är förklarade som särskilda skyddsområden**

Län	Nr enligt EG-kod	Namn	Skyddsform enligt miljöbalken (MB)
AB	SE0110017	Tyresta-Åva	naturreservat, nationalpark
AB	SE0110034	Angarnsjöängen	naturreservat
AB	SE0110083	Gunnarstenarna	naturreservat
AB	SE0110092	Stora Nassa	naturreservat
AB	SE0110096	Svenska Högarna	naturreservat, 7 kap. 12 § MB
AB	SE0110114	Bornsjön	naturreservat
C	SE0210008	Båtfors	naturreservat
C	SE0210023	Florarna	naturreservat
C	SE0210037	Fiby urskog	naturreservat
C	SE0210040	Västerbådan- Lågagrundet	7 kap. 12 § MB

Län	Nr enligt EG-kod	Namn	Skyddsform enligt miljöbalken (MB)
C	SE0210041	Hället-Blåbådan	7 kap. 12 § MB
C	SE0210077	Hjälstaviken	naturreservat
C	SE0210152	Bleckan-Söderören	7 kap. 12 § MB
C	SE0210153	Forsmarksbruk	7 kap. 12 § MB
D	SE0220020	Strandstuviken	naturreservat
D	SE0220034	Tullgarn	naturreservat
D	SE0220086	Hartsö-Enskär	naturreservat, 7 kap. 12 § MB
D	SE0220087	Sörfjärden	naturreservat
D	SE0220129	Skärgårdsreservaten	naturreservat
D	SE0220145	Båvenreservaten	naturreservat, saknas delvis
E	SE0230067	Tåkern	naturreservat
E	SE0230090	Bråviken	naturreservat
E	SE0230100	Glottern	naturreservat
E	SE0230124	Kungsbro	naturreservat
E	SE0230125	Svartåmynningen	naturreservat
E	SE0230126	Svensksundsviken	naturreservat
E	SE0230136	Sjövik	naturreservat
E	SE0230137	Rocksmosse	naturreservat
E	SE0230138	Åsvikelandet-Kvädö	naturreservat, 7 kap. 12 § MB
E	SE0230139	Dannskären	7 kap. 12 § MB
E	SE0230140	Väggö	naturreservat
E	SE0230141	Eknön	naturreservat
F	SE0310016	Draven	naturreservat
F	SE0310017	Fegen	naturreservat
F	SE0310020	Store Mosse	nationalpark
F	SE0310102	Komosse	naturreservat
F	SE0310103	Dumme mosse	naturreservat
F	SE0310104	Domneådammen	7 kap. 12 § MB
F	SE0310106	Uvaberget och Ramlaklint	naturreservat
F	SE0310375	Kroppsjön	saknas
F	SE0310376	Hyllingen	naturreservat
G	SE0320014	Centrala Möckeln	naturreservat

Län	Nr enligt EG-kod	Namn	Skyddsform enligt miljöbalken (MB)
G	SE0320022	Taglamyren	naturreservat
G	SE0320031	Kråketorps- skogen	naturreservat
G	SE0320040	Västra Åsnen	naturreservat
G	SE0320101	Östra Åsnen	naturreservat
G	SE0320102	Långö	naturreservat
G	SE0320103	Storsjöområdet	naturreservat
G	SE0320104	Osaby	naturreservat
G	SE0320105	Årshultsmyren	naturreservat
H	SE0330034	Grytsjön	naturreservat
H	SE0330049	Misterhult	naturreservat
H	SE0330050	Norra Kvill	nationalpark
H	SE0330051	Ålhults urskog	naturreservat
H	SE0330052	Sladö-Åskeskär	naturreservat
H	SE0330054	Beijershamn- Svansholmarna	naturreservat
H	SE0330059	Petgårde träsk	naturreservat
H	SE0330060	Djurstad träsk	naturreservat
H	SE0330062	Knisa mosse	naturreservat
H	SE0330082	Stora Ören	7 kap. 12 § MB
H	SE0330083	Ottenby	naturreservat
H	SE0330084	Södsviken	7 kap. 12 § MB
H	SE0330106	Storö	naturreservat
H	SE0330109	Eckelsudde	7 kap. 12 § MB
H	SE0330126	Vällö	naturreservat
H	SE0330127	Virbo med Ekö	naturreservat
H	SE0330128	Ängmossen	naturreservat
H	SE0330129	Hulingen	7 kap. 12 § MB
H	SE0330130	Björnnäset	naturreservat
I	SE0340010	Näsrevet	7 kap. 12 § MB
I	SE0340016	Hummel- bosholm	7 kap. 12 § MB
I	SE0340017	Närsholmen	naturreservat
I	SE0340018	Ugnen	7 kap. 12 § MB
I	SE0340021	Laus holmar	naturreservat
I	SE0340023	Stora Karlsö	naturreservat
I	SE0340025	Lilla Karlsö	naturreservat
I	SE0340045	Uppstaig	naturreservat
I	SE0340049	Paviken	naturreservat
I	SE0340098	Grötlingboud- Ytterholmen	naturreservat
I	SE0340099	Faludden	7 kap. 12 § MB
I	SE0340100	Västergarns utholme	naturreservat

Län	Nr enligt EG-kod	Namn	Skyddsform enligt miljöbalken (MB)
I	SE0340104	Yttre Stockviken	naturreservat
I	SE0340105	Södra Grötlingboud	naturreservat
I	SE0340106	Sigdesholm	naturreservat
K	SE0410040	Utklippan	naturreservat
K	SE0410041	Torhamn-Hästholmen	naturreservat
K	SE0410042	Tromtö-Almö	naturreservat
K	SE0410043	Tjärö-Bockö-Eriksberg	naturreservat
K	SE0410044	Vällholmen	7 kap. 12 § MB
K	SE0410046	Bräkne-Hoby Skärgård	7 kap. 12 § MB
K	SE0410047	Björkeskärven	7 kap. 12 § MB
K	SE0410048	Ronnekläppen m.fl. öar	7 kap. 12 § MB
K	SE0410049	Björnön-Varö	7 kap. 12 § MB
K	SE0410050	Gräsör m.fl. öar	7 kap. 12 § MB
K	SE0410051	Abramsäng	7 kap. 12 § MB
K	SE0410052	Majö	7 kap. 12 § MB
K	SE0410053	Kristianopels skärgård	7 kap. 12 § MB
K	SE0410086	Storemosse	naturreservat
M	SE0420002	Hallands väderö	naturreservat, 7 kap. 12 § MB
M	SE0420124	Håslövs ängar	naturreservat
M	SE0420125	Fredriksdalsviken	naturreservat
M	SE0420126	Gruarna	7 kap. 12 § MB
M	SE0420127	Tosteberga-Ängholmarna	naturreservat, 7 kap. 12 § MB
M	SE0420144	Pulken och Vramsåns mynning	saknas
M	SE0420145	Hammarsjöområdet	saknas
M	SE0420146	Araslövssjöområdet	saknas
M	SE0430002	Falsterbo-Foteviken	naturreservat
M	SE0430087	Klingavälsån	naturreservat, saknas delvis

Län	Nr enligt EG-kod	Namn	Skyddsform enligt miljöbalken (MB)
M	SE0430088	Sandhammaren	naturreservat, landskapsbilds- skydd
M	SE0430089	Norra Fyledalen	saknas
M	SE0430090	Fulltofta- Ringsjön	naturreservat
M	SE0430091	Löddeåns mynning	naturreservat
M	SE0430092	Kullaberg	naturreservat
N	SE0510006	Laholmsbuktens sanddynreservat 1	naturreservat
N	SE0510023	Porsbjär	naturreservat
N	SE0510050	Balgö	naturreservat
N	SE0510068	Sandsjöbacka	naturreservat
N	SE0510080	Tylön	naturreservat
N	SE0510081	Morups Tånge	naturreservat
N	SE0510082	Gamla Köpstad	naturreservat
N	SE0510083	Getterön	naturreservat
N	SE0510084	Nidingen	naturreservat
N	SE0510085	Tjolöholm	naturreservat
N	SE0510086	Åskatorp	naturreservat
N	SE0510087	Tira Öar	naturreservat
N	SE0510088	Fegen	naturreservat
N	SE0510089	Söderängarna	naturreservat
O	SE0520001	Vrångö- skärgården	naturreservat, 7 kap. 12 § MB
O	SE0520013	Ödsmålskile	naturreservat
O	SE0520033	Sandsjöbacka	naturreservat
O	SE0520034	Stigfjorden	naturreservat
O	SE0520035	Göta älv-Nordre älvs dalgång	naturreservat
O	SE0520036	Sälöfjorden	naturreservat, 7 kap. 12 § MB
O	SE0520037	Breviks kile- Toftenäs	naturreservat
O	SE0520107	Vättlefjäll	naturreservat
O	SE0520141	Kynnefjäll	naturreservat
O	SE0520142	Svartedalen	naturreservat
O	SE0520144	Galtö lera - Älgö lera	naturreservat
O	SE0520146	Bredfjället västra	naturreservat
O	SE0520152	Svartedalen västra	naturreservat

Län	Nr enligt EG-kod	Namn	Skyddsform enligt miljöbalken (MB)
O	SE0530001	Fegen	naturreservat
O	SE0530008	Komosse	naturreservat
O	SE0530024	Svartedalen	naturreservat
O	SE0530027	Bredfjället	naturreservat
O	SE0530028	Hullsjön	naturreservat
O	SE0530029	Halle- och Hunnebergs branter	naturreservat
O	SE0530030	Öjemossarna	naturreservat
O	SE0530041	Tingavallamossen	naturreservat
O	SE0530042	Sörknatten	naturreservat
O	SE0530051	Yttre Bodane- Kräklingarna	naturreservat, 12 kap. 6 § MB
O	SE0530052	Baljåsen	naturreservat
O	SE0530073	Risveden	naturreservat
O	SE0540001	Dumme mosse	landskapsbilds- skydd, 12 kap. 6 § MB
O	SE0540008	Bare mosse	naturreservat
O	SE0540044	Öjemossarna	naturreservat
O	SE0540045	Hunnebergs branter	naturreservat
O	SE0540047	Sydbillingens platå	naturreservat
O	SE0540062	Östen	naturreservat
O	SE0540084	Hornborgasjön	naturreservat
O	SE0540120	Åråsviken- Vallholmen	naturreservat
O	SE0540163	Blängsmossen	naturreservat
S	SE0610001	Millesvik och Lurö skärgårdar	naturreservat
S	SE0610006	Värmlandsskärgården	naturreservat
S	SE0610010	Nötön- Åråsviken	naturreservat
S	SE0610012	Gillbergasjön	naturreservat
S	SE0610031	Bjursjöhöjden	naturreservat
S	SE0610089	Ivana	naturreservat
S	SE0610095	Brånberget	naturreservat
S	SE0610120	Kesebotten	naturreservat
S	SE0610122	Hovfjället	naturreservat
S	SE0610123	Geijerdals- mossen	naturreservat

Län	Nr enligt EG-kod	Namn	Skyddsform enligt miljöbalken (MB)
S	SE0610126	Fänstjärns- skogen	naturreservat
S	SE0610127	Titjärnsskogen	naturreservat
S	SE0610133	Rödvattnet- Mejendal	naturreservat
S	SE0610134	Horstomyren	naturreservat
T	SE0240001	Tiveden	nationalpark
T	SE0240009	Skagershults- mossen	naturreservat
T	SE0240011	Sotterns skärgård	naturreservat
T	SE0240020	Ugglehöjden	naturreservat
T	SE0240022	Trangärdet	naturreservat
T	SE0240032	Grönbo	naturreservat
T	SE0240036	Hamarmossen	naturreservat
T	SE0240037	Knuthöjds- mossen	naturreservat
T	SE0240045	Norra Vätterns skärgård	naturreservat
T	SE0240052	Fisksjön	naturreservat
T	SE0240058	Kvismaren	naturreservat
T	SE0240059	Oset- Rynningeviken	naturreservat
T	SE0240060	Södra Åsmossen	saknas
T	SE0240064	Östra Sälsjömossen	naturreservat
T	SE0240078	Björka lertag	naturreservat
U	SE0250005	Strömsholm	naturreservat
U	SE0250008	Ridöarkipelagen	naturreservat
U	SE0250009	Engsö	naturreservat
U	SE0250018	Lappland	naturreservat
U	SE0250019	Stora Flyten och Stormossen	12 kap. 6 § MB
U	SE0250022	Vitmossen	12 kap. 6 § MB
U	SE0250037	Långhälls- mossen	naturreservat
U	SE0250029	Ruthagsskogen	naturreservat
U	SE0250032	Bredmossen	naturreservat
U	SE0250043	Ölstabrändan	naturreservat
U	SE0250052	Tängsta	naturreservat
U	SE0250095	Askö-Tidö	naturreservat
U	SE0250096	Gnien	naturreservat
U	SE0250097	Fermansbo urskog	naturreservat

Län	Nr enligt EG-kod	Namn	Skyddsform enligt miljöbalken (MB)
U	SE0250098	Nötmyran	naturreservat
U	SE0250099	Höskovsmossen	naturreservat
U	SE0250100	Djupebo	naturreservat
U	SE0250101	Tinäset	naturreservat
U	SE0250102	Hedesunda- fjärden	12 kap. 6 § MB
U	SE0250104	Fläckebo	naturreservat
U	SE0250147	Gorgen	12 kap. 6 § MB
U	SE0250148	Gussjön	12 kap. 6 § MB
U	SE0250151	Vrenninge	12 kap. 6 § MB
W	SE0620001	Långfjället- Städjan- Nipfjället	naturreservat
W	SE0620002	Vedungsfjällen	naturreservat
W	SE0620009	Drevfjällen	naturreservat
W	SE0620015	Fulufjället	naturreservat, saknas delvis
W	SE0620041	Anjosvarden- Stopån- Våmhuskölen	naturreservat
W	SE0620053	Gåsberget	naturreservat
W	SE0620062	Tandövala	naturreservat
W	SE0620130	Nybrännberget	naturreservat
W	SE0620156	Bredmossen	naturreservat
W	SE0620244	Kloster	naturreservat
X	SE0630023	Myrar öster om Öjaren	12 kap. 6 § MB
X	SE0630026	Orarna	12 kap. 6 § MB
X	SE0630027	Eggegrund och Gråsjälsbådan	naturreservat
X	SE0630034	Axmar hög- mosse och Gnagmur	naturreservat
X	SE0630051	Sässman- området	12 kap. 6 § MB
X	SE0630061	Ysberget- Laxtjärnsberget	naturreservat
X	SE0630107	Brassberget	naturreservat
X	SE0630108	Stensjön och Lomtjärnen	naturreservat
X	SE0630125	Hagåsen	naturreservat
X	SE0630153	Jordbärsmuren- Ålbo	naturreservat

Län	Nr enligt EG-kod	Namn	Skyddsform enligt miljöbalken (MB)
X	SE0630154	Spjutholmen	naturreservat
X	SE0630155	Stenöorm	naturreservat
X	SE0630156	Ålsjön	naturreservat
X	SE0630163	Gammelstilla- Bredmossen	naturreservat
X	SE0630164	Testeboån	naturreservat
X	SE0630166	Axmar- Gåsholma	naturreservat
Y	SE0710033	Jämtgaveln	naturreservat
Y	SE0710054	Skuleskogen	nationalpark
Z	SE0720029	Sånfjället	nationalpark, naturreservat, saknas delvis
Z	SE0720033	Rogen	naturreservat
Z	SE0720084	Vålådalen	naturreservat
Z	SE0720094	Ändsjön	naturreservat
Z	SE0720134	Offerdalsberg	naturreservat
Z	SE0720160	Idflån-Ansätten	saknas
Z	SE0720164	Skäckerfjällen	naturreservat
Z	SE0720171	Sösjöfjällen	naturreservat, saknas delvis
Z	SE0720183	Frostviken- fjällen	naturreservat, saknas delvis
Z	SE0720201	Helvetes- brännan	saknas
Z	SE0720202	Öjsjömyrarna	saknas
Z	SE0720215	Brötarna	saknas
AC	SE0810001	Kronören	naturreservat
AC	SE0810002	Bonden	naturreservat
AC	SE0810010	Holmöarna	naturreservat
AC	SE0810016	Björnlandet	nationalpark
AC	SE0810039	Vitbergen	naturreservat
AC	SE0810051	Alsberget	naturreservat
AC	SE0810054	Blaikfjället	naturreservat
AC	SE0810056	Oxfjället	naturreservat
AC	SE0810057	Gitsfjället	naturreservat
AC	SE0810059	Marsfjället	naturreservat
AC	SE0810080	Vindelfjällen	naturreservat
AC	SE0810096	Stenbithöjden	naturreservat
BD	SE0820018	Lamburträsket	naturreservat

SFS 1998:1252

Län	Nr enligt EG-kod	Namn	Skyddsform enligt miljöbalken (MB)
BD	SE0820035	Rödkallen-Sör-Espen	naturreservat
BD	SE0820042	Gammelstads-viken	naturreservat
BD	SE0820108	Haparanda skärgård	nationalpark
BD	SE0820167	Muddus	nationalpark
BD	SE0820201	Padjelanta	nationalpark
BD	SE0820216	Sjaunja	naturreservat
BD	SE0820257	Pessinki	naturreservat
BD	SE0820275	Alajaure	naturreservat
BD	SE0820276	Påkketanjaure	naturreservat